

แบบจำลองการพัฒนาตนของบุคคลต้นแบบในสังคมไทย โดยใช้หลักการ แนวคิด และทฤษฎี* C-True Yourself Model of Thai Role Models on Dharmic Principle, Approach, and Theory

ชไมพร เจริญcornบุรี*, พระสุธีรัตนบัณฑิต, สิริวัฒน์ ศรีเครือดง

Chamaiporn Jarernkornburi, Phrasuthirattanapandit, Siriwat Srikrueadong

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

*Corresponding Author. Email: chajaja2002@yahoo.com

Doi : 10.14456/jmcpupeace.2017.12

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ วัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาหลักธรรมทางพุทธศาสนา และแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสร้างความหมายใหม่บนประสบการณ์เมของบุคคลต้นแบบในสังคมไทย (2) วิเคราะห์กระบวนการสร้างความหมายใหม่บนประสบการณ์เมของบุคคลต้นแบบในสังคมไทย และ (3) นำเสนอแบบจำลองกระบวนการสร้างความหมายใหม่บนประสบการณ์เดิมของบุคคลต้นแบบในสังคมไทย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และแบบสังเกตการณ์ เก็บรวบรวมข้อมูลแบบไม่เป็นทางการโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก สอบถามและสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วมจากบุคคลต้นแบบ 3 ท่าน ได้แก่ ดร.อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา ดร.ประมวล เพ็งจันทร์ และคุณประยงค์ รณรงค์

ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักธรรมทางพุทธศาสนา และแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสร้างความหมายใหม่บนประสบการณ์เดิมของบุคคลต้นแบบในสังคมไทย ประกอบด้วย หลักธรรมพื้นฐานในการดำเนินชีวิต ได้แก่ ไตรสิกขา พรหมวิหาร 4 หลักธรรมที่เกี่ยวกับกระบวนการสร้างความหมายใหม่บนประสบการณ์เดิมของบุคคลต้นแบบในสังคมไทย ได้แก่ อริยสัจ 4 มรรค 8 หลักธรรมสนับสนุนการเกิดกระบวนการสร้างความหมายใหม่บนประสบการณ์เดิมของบุคคลต้นแบบในสังคมไทย ได้แก่ อินทรีย์ 5

กัลยาณมิตร และแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ทฤษฎีลำดับชั้นความต้องการของอับราฮัม มาสโลว์ และทฤษฎีบูรณาการของเคน วิลเบอร์ 2) การวิเคราะห์กระบวนการฯ พบว่า ถึงแม้บุคคลต้นแบบทั้ง 3 ท่านจะมีประสบการณ์เดิมที่แตกต่างกัน แต่ทุกท่านล้วนสามารถเกิดกระบวนการสร้างความหมายใหม่ได้เช่นเดียวกัน เนื่องจาก ทั้ง 3 ท่าน มีส่วนที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันของหลักธรรมทางพุทธศาสนา และแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเกิดกระบวนการสร้างความหมายใหม่บนประสบการณ์เดิมของบุคคลต้นแบบในสังคมไทย และ 3) ผลการวิจัย ผู้วิจัยสามารถสรุปแบบจำลองการพัฒนาตนของบุคคลต้นแบบออกมาในรูปแบบของ “C-TRUE Yourself Model”

คำสำคัญ : กระบวนการ; การสร้างความหมายใหม่บนประสบการณ์เดิม; บุคคลต้นแบบในสังคมไทย

Abstract

This qualitative research had three objectives, including (1) to study Buddhadhamma and theories of creating a new sense on the previous experiences of Thai role models, (2) to analyze the process of creating a new sense on the previous experiences of Thai role models, and (3) to present the process model of creating a new sense on the previous experiences of Thai role models. The research instruments were an interview form, a questionnaire form, and an observation form. The data collection methods included the semi-structured in-depth interview, the questionnaire and non-participatory observation from three key informants: Dr. Art-ong Jumsai Na Ayudhya, Dr. Pramual Pengjan, and Mr. Prayong Ronnarong.

The results of the study were presented in three parts. 1) Firstly, Buddhadhamma and theories of creating a new sense on the previous experiences of Thai role models included the basic Buddhadhamma of living namely, the Threefold Training and Sublimes States of Mind. The Buddhadhamma of the process of creating a new sense on the previous experiences of Thai role models included the Four Noble Truths and the Eightfold Noble Paths. The Buddhadhamma supporting the generation of the process of creating new sense on the previous experiences of Thai role models were the Five Powers (Controlling Faculty), Good friendship, and the Dependent Origination and the related theories were Abraham Maslow's Hierarchy of needs theory and Ken Wilber's Integral theory. 2) Secondary, even though three key informants had differently previous experiences they have the same points of agreement related to Buddhadhamma and theories. 3) Lastly, the C-TRUE Yourself Model was summarized by researcher as regard the key informants's interviews.

Keywords: The Process; Creating a New Sense on the Previous Experiences; Thai Role Models

บทนำ

กระบวนการสร้างความหมายใหม่บนประสบการณ์เดิม เป็นการเกิดกระบวนการหรือขั้นตอนของการตื่นรู้ จากการเริ่มต้นการเปลี่ยนแปลงภายในจิตใจบนพื้นฐานของความเข้าใจที่ถูกต้อง ตรงตามหลักคำสอนของพุทธศาสนา อันนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางความคิดในการลดละความยึดมั่นถือมั่นในตนเองลง และส่งผลสู่การแสดงออกทางพฤติกรรมและคำพูดในการสร้างประโยชน์ต่อส่วนรวมเพิ่มมากขึ้น โดยรูปแบบหรือลักษณะของการเกิดกระบวนการเปลี่ยนแปลงสามารถเกิดขึ้นได้อย่างฉับพลันหรืออย่างค่อยเป็นค่อยไปตามแต่เหตุปัจจัยซึ่งบุคคลผู้ได้นำพาตนเองเพื่อค้นพบจุดเริ่มต้นของกระบวนการตื่นรู้ภายในจิตใจ จนสามารถพัฒนาระดับจิตใจในการค้นพบหนทางออกจากวัฏสงสารซึ่งเป็นพันธนาการแห่งการยึดติด การยึดมั่นถือมั่นเพื่อเข้าสู่ความมีอิสรภาพทางจิตใจด้วยการมองโลกอย่างถูกต้อง ตรงตามความเป็นจริงตามแนวทางแห่งสัมมาทิฐิ (P.A. Payutto, 2012) ทั้งนี้เนื่องจากมนุษย์แต่ละคนย่อมมีเป้าหมายที่แตกต่างกัน การอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุขเป็นสิ่งที่มีมนุษย์ทุกคนต้องการ จากสภาวะสังคมปัจจุบันที่มีความแตกต่างทั้งทางความคิด และกระบวนการทัศนคติของผู้คนในสังคมซึ่งเป็นตัวผลักดันให้ผู้คนเกิดความขัดแย้ง และความรุนแรงอย่างต่อเนื่อง (Mansumittrchai, 2015)

จากหลักธรรมซึ่งพระองค์ได้ทรงค้นพบนี้เองที่เป็นการจุดประกายให้บุคคลต้นแบบในสังคมไทยหลายท่านได้เกิดการตระหนักรู้และเปลี่ยนทัศนคติที่มีต่อโลก มีวิถีการดำเนินชีวิตในรูปแบบใหม่ จากที่เคยยึดติดความเป็นตัวตน การปฏิบัติตนโดยใช้ตนเองเป็นที่ตั้งดังเช่นปุถุชนทั่วไป ได้เปลี่ยนทัศนคติ มุมมอง การปฏิบัติต่อสิ่งรอบข้างในแง่มุมมองใหม่ ด้วยความเมตตา เอื้อเฟื้อ อ่อนโยน คำนึงถึงบุคคลรอบข้าง สิ่งแวดล้อมมากขึ้น ด้วยการยึดมั่นถือมั่นในความเป็นตัวตนลดลง ซึ่งเป็นการพัฒนาศักยภาพทางอารมณ์และจิตใจของบุคคลในการเรียนรู้และปรับตัวเมื่อเกิดเหตุการณ์ยากลำบากหรืออุปสรรคในชีวิต บุคคลนั้นสามารถผ่านพ้นได้อย่างเข้มแข็ง แม้ว่าจะมีแรงกดดันจากปัจจัยภายนอกมากระทบ (Sucaromana, 2016)

ตัวอย่างบุคคลในสังคมไทยที่เกิดกระบวนการเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อโลก ได้แก่ ดร.อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา ผู้เปลี่ยนชีวิตจากวิศวกรผู้คิดค้นระบบควบคุมการลงจอดบนดาวอังคารของยานอวกาศไวกิง 2 ลำขององค์การนาซา เป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์โลกมนุษย์และประเทศไทย (Tantisirawat, 2005) เป็นผู้บริหารสูงสุดโรงเรียนสัตยาไส อ.ชัยบาดาล จ.ลพบุรี โรงเรียนต้นแบบคุณค่าความเป็นมนุษย์ ดร.ประมวล เพ็งจันทร์ อาจารย์ประจำภาควิชาปรัชญาและศาสนา คณะมนุษยศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้สร้างแรงบันดาลใจและเป็นแบบอย่างในการละทิ้งความสุขทางโลกเพื่อออกค้นหาความสุขที่แท้จริงภายในจิตใจ รวมถึง คุณประยงค์ รณรงค์ ผู้ได้รับรางวัลปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน สาขาปราชญ์เกษตรผู้นำชุมชนและเครือข่าย รางวัลแมกไซไซ สาขาพัฒนาชุมชนท่านเป็นผู้นำชุมชนที่มีวิสัยทัศน์ก้าวหน้าและกว้างไกล เป็นบุคคลผู้สร้างสรรค์ผลงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

จากการเริ่มต้นด้วยการตระหนักรู้จากภายในของบุคคลต้นแบบ ได้นำไปสู่กระบวนการสร้างให้เกิดความหมายหรือมุมมองต่อโลกใบเดิมในแง่มุมมองใหม่ที่แตกต่างและสร้างสรรค์ รวมถึง การช่วยเหลือสังคมอย่างเป็นรูปธรรม จึงเป็นเหตุให้ผู้วิจัยสนใจที่จะทำการศึกษาถึงกระบวนการหรือขั้นตอนการเกิดการสร้างความหมายใหม่บนประสบการณ์เดิมของบุคคลต้นแบบในสังคมไทยในเชิงลึก เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา ระดับจิตใจของบุคคลในสังคมให้มีจิตใจที่ตั้งงามและเป็นผู้ที่ได้พบกับความสุขที่แท้จริงดังเช่นบุคคลต้นแบบในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาหลักธรรมทางพุทธศาสนา และแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสร้างความหมายใหม่บนประสบการณ์เดิมของบุคคลต้นแบบในสังคมไทย
2. เพื่อวิเคราะห์กระบวนการสร้างความหมายใหม่บนประสบการณ์เดิมของบุคคลต้นแบบในสังคมไทย
3. เพื่อนำเสนอแบบจำลองกระบวนการสร้างความหมายใหม่บนประสบการณ์เดิมของบุคคลต้นแบบในสังคมไทย

หลักการ และแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาและวิเคราะห์หลักธรรมทางพุทธศาสนา และแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสร้างความหมายใหม่บนประสบการณ์เดิมของบุคคลต้นแบบในสังคมไทย ประกอบด้วย

1) แนวคิดการสร้างความหมายใหม่บนประสบการณ์เดิมตามทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง (Transformative Learning Theory) ของแจ็ค เมซิโรว์ (Jack Mezirow) (Mezirow, J., 2003) เป็นทฤษฎีที่ว่าด้วยการเปลี่ยนโลกทัศน์ กระบวนการสู่ความตระหนักรู้ว่า สมมติฐาน ความเชื่อของตน ที่เป็นอุปสรรคต่อการรับรู้ ทำความเข้าใจ และรู้สึกเกี่ยวกับโลกอันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงความเคยชิน ไปสู่มุมมองที่ยอมรับความแตกต่าง แยกแยะและบูรณาการมากยิ่งขึ้น จนกระทั่งสามารถตัดสินใจเลือกแนวทางอย่างใดอย่างหนึ่ง

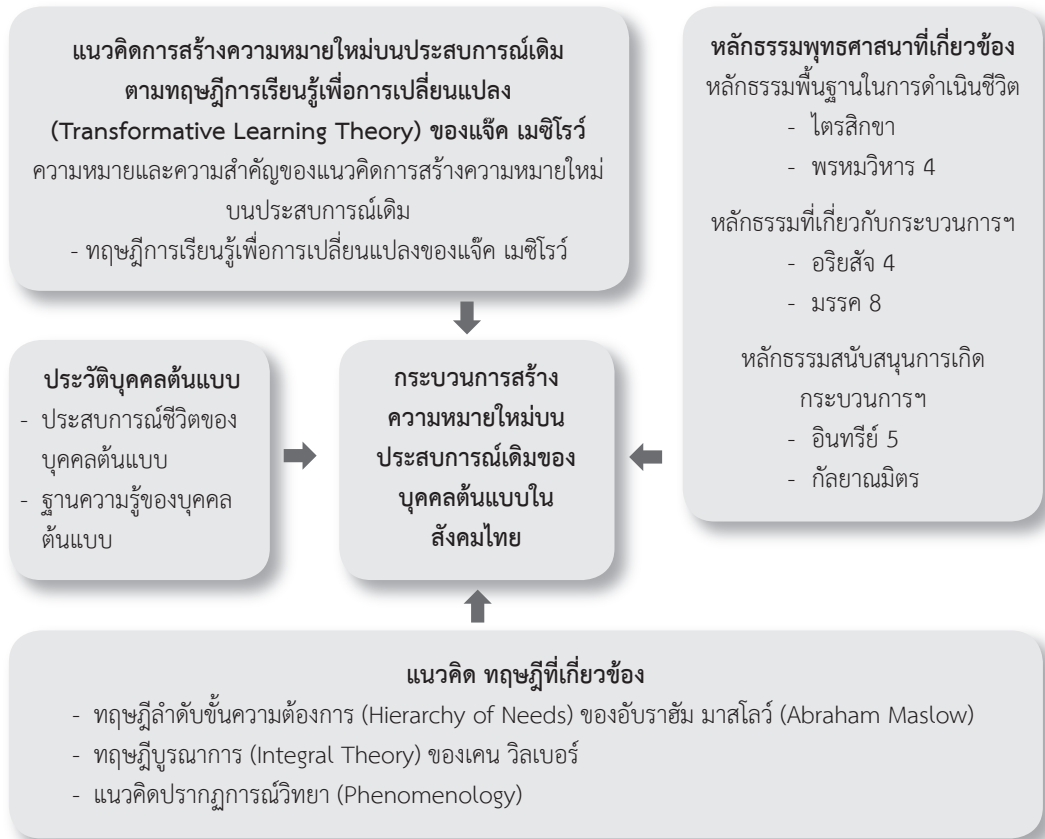
2) หลักธรรมทางพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ไตรสิกขา ซึ่งเป็นหลักธรรมที่นำมาซึ่งความเข้าใจโลกตามความเป็นจริง ซึ่งเป็นหนทางเพียงสิ่งเดียวที่จะสามารถนำมนุษย์ให้ก้าวเข้าสู่เส้นทางแห่งอริยมรรคหรือทางแห่งความสิ้นกรรม ได้อย่างสมบูรณ์หากมีความพากเพียร มุ่งมั่น และแน่วแน่ ในการประพฤติปฏิบัติอย่างเป็นกิจวัตร พรหมวิหาร 4 ถือเป็นคุณธรรมอันประเสริฐในการเป็นเครื่องค้ำจุนให้หมู่มวล

สรรพสัตว์ สรรพสิ่งทั้งหลายได้อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข เสียสละ เกื้อกูล ไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกัน ถือเป็นองค์ธรรมที่สำคัญในการนำมาซึ่งการปฏิบัติบำเพ็ญบารมีให้ถึงพร้อม อริยสัจ 4 เป็นหลักธรรมที่เปรียบเสมือนกำไม้หนึ่งกำมือ ที่จะสามารถนำพาให้เหล่ามวลมนุษย์ หม่อมวลสัตว์น้อยใหญ่ ให้ก้าวข้ามพ้นสังสารวัฏ ไม่ต้องกลับมาเวียนว่ายตายเกิดอีก หากเราได้ศึกษาทำความเข้าใจ พร้อมทั้งหมั่นฝึกฝนลงมือปฏิบัติอย่างไม่ย่อท้อ อินทรีย์ 5 เป็นธรรมอันเป็นสิ่งก่อเกิดแห่งกำลังอันจะนำมาซึ่งการเกิดปัญญา หากสามารถลงมือปฏิบัติได้อย่างต่อเนื่องจนกระทั่งผ่านพ้นความทุกข์ไปได้ และกัลยาณมิตร เป็นการคบหากับบุคคลผู้ซึ่งรู้จักตนเอง รู้จักผู้อื่น รู้จักกาลเทศะว่าเวลาใดควรหรือไม่ควรพูด เป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่งในการนำพาให้เราสามารถก้าวเข้าสู่หนทางอันไปสู่ความเจริญได้

3) แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ (Hierarchy of Needs) ของอับราฮัม มาสโลว์ (%Abraham Maslow) (Applebaum, M.H., 2011) คือ เป็นผู้ที่มีความเข้าใจตนเอง เข้าใจโลก และสิ่งแวดล้อม ซึ่งถือเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการนำพาให้เขาผู้นั้น สามารถดำเนินชีวิตให้ประสบความสำเร็จได้ดีกว่าบุคคลอื่นได้ การบูรณาการ (Integral Theory) ของเคน วิลเบอร์ (Ken Wilber) (Ken Wilber, 2000) ถือเป็นหัวใจสำคัญของการเชื่อมโยงองค์ประกอบต่างๆ ทั้งภายนอกและภายใน ให้ผสมกลมกลืน สอดคล้องเป็นเนื้อเดียวกัน และปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenology) (G.W.F. Hegel, 2001) หรือประสบการณ์นิยมแบบตีความ เป็นการเข้าใจหรือให้ความหมายในสิ่งที่รับรู้ตามมุมมองหรือการให้ค่าตามประสบการณ์เดิมของผู้รับรู้

4) ประวัติบุคคลต้นแบบ เป็นส่วนที่กล่าวถึงประวัติและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบุคคลต้นแบบ ประกอบด้วย ประสบการณ์ชีวิตของบุคคลต้นแบบ และฐานความรู้ของบุคคลต้นแบบ ได้แก่ ข้อมูลในส่วนของ การศึกษา การทำงาน รวมถึงผลงานและรางวัลที่บุคคลต้นแบบได้รับ

ซึ่งสามารถเขียนความเชื่อมโยงของหลักธรรม และแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องได้ ดังนี้

ภาพที่ 1 หลักธรรม และแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสร้างความหมายใหม่บนประสบการณ์เดิมของบุคคลต้นแบบในสังคมไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วยขั้นตอนดำเนินการวิจัย 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การกำหนดบุคคลต้นแบบกรณีศึกษา

กำหนดบุคคลต้นแบบ โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย

1) ดร.อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา ผู้เปลี่ยนชีวิตจากวิศวกรผู้คิดค้นระบบควบคุมการลงจอดบนดาวอังคารของยานอวกาศไวกิง 2 ลำขององค์การนาซา เป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์โลกมนุษย์และประเทศไทย เป็นผู้บริหารสูงสุดโรงเรียนสัตยาไส อ.ชัยบาดาล จ.ลพบุรี โรงเรียนต้นแบบคุณค่าความเป็นมนุษย์ ตามวิถีทางของท่านสัตยาไส บาบ่า นักบุญและอธิการบดีมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญในอินเดีย

2) ดร.ประมวล เพ็งจันทร์ เจ้าของรางวัลชนะเลิศหนังสือประเภทสารคดีชีวิตจริง บุคคลผู้เป็นแบบอย่างการจุดประกายการค้นพบตนเอง การมองโลกในมุมมองใหม่ การนำพาตนเพื่อความเข้าใจและละวางขั้น 5 สู่การค้นพบสัจธรรมตามแนวทางคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้เป็นต้นแบบแนวคิด การดำเนินชีวิตต่อบุคคลอื่นในสังคมไทย

3) คุณประยงค์ รัตนรงค์ ปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน สาขาปราชญ์เกษตรผู้นำชุมชนและเครือข่ายรางวัลแมกไซไซ สาขาพัฒนาชุมชน ผู้นำชุมชนที่มีวิสัยทัศน์ก้าวหน้าและกว้างไกล ผู้สร้างสรรค์ผลงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9

ขั้นที่ 2 การสร้างและออกแบบบันทึกข้อมูล

สร้างแบบบันทึกข้อมูลจากการวิเคราะห์เอกสารเชิงเนื้อหา แบบเก็บข้อมูลภาคสนาม ตรวจสอบความน่าเชื่อถือ

ขั้นที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลเอกสารเชิงเนื้อหาและภาคสนามเกี่ยวกับ สิ่งที่คุณคิดค้นแบบได้ลงมือปฏิบัติและได้เรียนรู้เชิงเนื้อหา เกี่ยวกับ 1) ประสบการณ์เดิม 2) กระบวนการเกิดการสร้างความหมายใหม่ และ 3) การเกิดความหมายใหม่ จากการศึกษาเอกสาร และผลงานด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา การสัมภาษณ์ สอดถาม และสังเกตการณ์ที่ผู้วิจัยได้สร้างและออกแบบขึ้น จากบุคคลต้นแบบและผู้ที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยรูปแบบการวิจัยแนวปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenology Study) ของบุคคลต้นแบบที่ได้ทำการศึกษาทั้ง 3 ท่าน โดยมีเป้าประสงค์หลักในการศึกษาเพื่อมุ่งทำความเข้าใจความหมายประสบการณ์ชีวิตที่บุคคลต้นแบบได้ประสบพบเจอ เป็นการวิเคราะห์เพื่อหาคำตอบแก่น (Essence) หรือความหมายที่บุคคลต้นแบบเข้าใจร่วมกันหรือเข้าใจตรงกัน เพื่อหาลักษณะร่วมของกระบวนการของบุคคลต้นแบบเชื่อมโยงกลับไปสู่การหาคำตอบตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ขั้นที่ 5 การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล

การตรวจสอบความถูกต้องและความเชื่อถือของข้อมูลหลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม

1. ตรวจสอบแบบสามเส้า
2. ตรวจสอบการดำเนินการวิจัยจากผู้เชี่ยวชาญ
3. ทำวิจัยอย่างมีขั้นตอนและเป็นกระบวนการ
4. ความสามารถในการนำไปศึกษาหรืออธิบายกรณีอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน

ขั้นที่ 6 สรุป รายงานผล

1. แบบจำลองกระบวนการสร้างความหมายใหม่บนประสบการณ์เดิมของบุคคลต้นแบบ
2. แบบจำลองการพัฒนาตน C – True Yourself Model

ผลการวิจัย

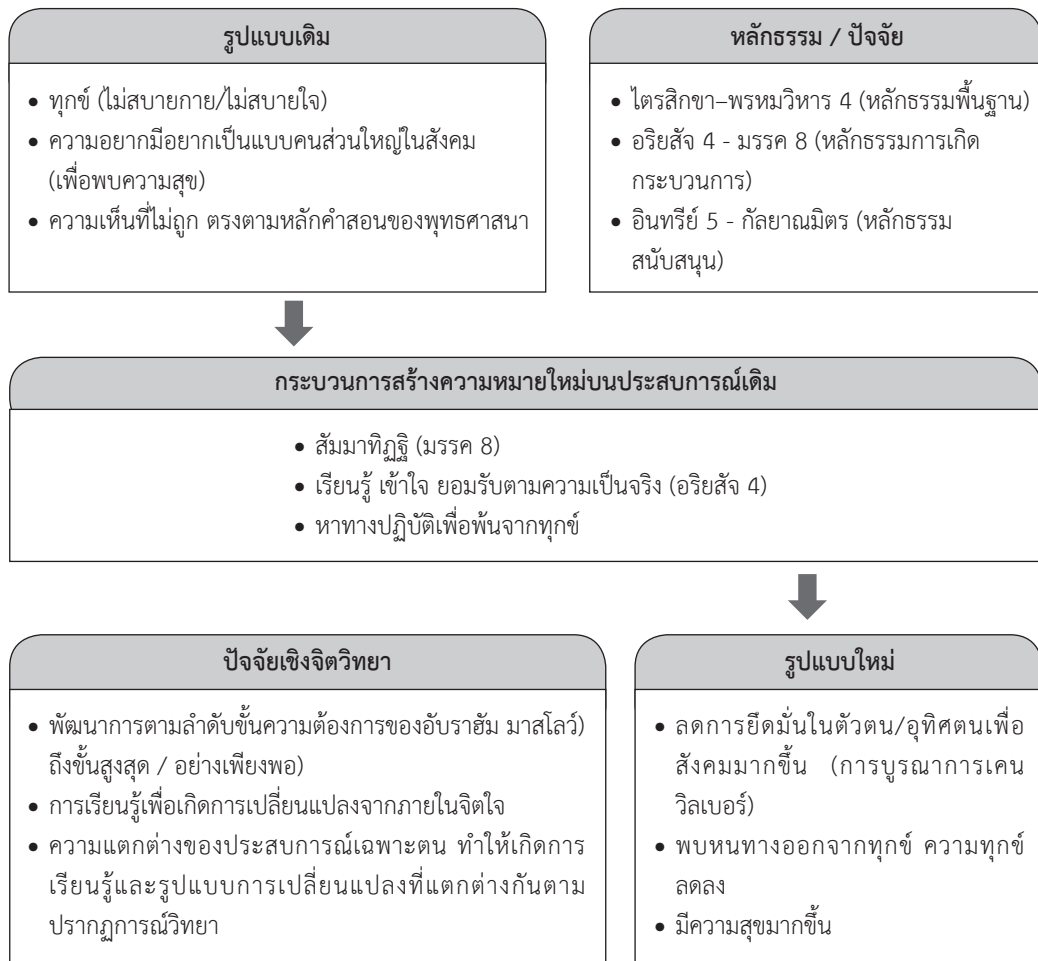
สรุปผลการวิจัยในประเด็นของแบบจำลองภาพรวมกระบวนการสร้างความหมายใหม่บนประสบการณ์เดิมของบุคคลต้นแบบพบว่า

1) การวิเคราะห์รูปแบบการดำเนินชีวิตของบุคคลต้นแบบ (รูปแบบเดิม) บุคคลต้นแบบแม้จะมีโลกแห่งประสบการณ์ที่แตกต่างกันตามแนวคิดแนวคิดปรากฏการณ์วิทยา แต่เพราะท่านมีพื้นฐานจิตใจที่ประกอบด้วยจิตอันเมตตา เป็นกุศลตามหลักคำสอนของพุทธองค์ จึงเป็นเหตุชักจูงให้ได้พบปะกับกัลยาณมิตรที่ดี และสามารถนำสิ่งที่ได้รับมาบูรณาการผสมผสานเข้ากับความเป็นตัวตนของบุคคลต้นแบบแต่ละท่าน จนสามารถถ่ายทอดออกมาให้เห็นอย่างเป็นรูปธรรมผ่านทางคำพูดและการกระทำในรูปแบบของสาธารณะกุศลได้

2) การวิเคราะห์กระบวนการสร้างความหมายใหม่บนประสบการณ์เดิมของบุคคลต้นแบบพบว่า แม้ว่าจะมีกระบวนการที่เกิดขึ้นในช่วงวัยที่แตกต่างกัน เกิดขึ้นอย่างฉับพลันในช่วงเวลาอันสั้น หรือเกิดขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไป แต่กระบวนการสร้างความหมายใหม่บนประสบการณ์เดิมของทั้ง 3 ท่านนั้น ได้มีส่วนที่เกี่ยวข้องคล้ายคลึงกันกล่าวคือ พื้นฐานของทฤษฎีนั้นมีที่มาจากทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของอับราฮัม มาสโลว์ คือ เมื่อความรู้สึกเพียงพอเกิดขึ้นภายในจิตใจ หรือการเกิดความรู้สึกที่ว่าตนไม่สามารถอยู่ในลำดับขั้นความต้องการในลำดับขั้นเดิมอีกต่อไปได้ ก็จะก่อให้เกิดกระบวนการขั้นสูงขึ้น คือ ความต้องการพัฒนาศักยภาพภายในตนให้สูงขึ้นกว่าเดิมคือ ความรู้สึกว่าต้องการหลุดพ้นจากพันธนาการหรือการยึดติดอยู่เพียงแค่นั้นในวงแห่งกายของตน หรือการคิดถึงเฉพาะความสุขสบายเฉพาะตน แต่เป็นการเปลี่ยนแปลงความรู้สึกภายในจิตใจที่จะต้องช่วยเหลือเกื้อกูล และเอื้อประโยชน์ต่อสรรพสิ่งอย่างหลอมรวมบูรณาการเข้าด้วยกันโดยไม่แบ่งแยก ตามทฤษฎีการบูรณาการของเคน วิลเบอร์ ในมุมมองหรือตามแต่ปรากฏการณ์เฉพาะตนจะสามารถเข้าใจ เข้าถึง และแสดงออกมาได้ ตามทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงของแจ๊ค เมซีโรว์

กล่าวคือ จากเดิมที่เคยมีมุมมองต่อสิ่งต่างๆ ในรูปแบบของการยึดผลประโยชน์ของตนเป็นที่ตั้งหรือคำนึงถึงตนเองมาก่อนสิ่งอื่น บุคคลอื่น ก็ได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นการคำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้อื่น สังคมและส่วนรวมมากขึ้น รวมทั้ง มีมุมมองต่อสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้น ผ่านเข้ามาในชีวิตด้วยความเข้าใจ และยอมรับด้วยสัมมาทิฐิ (มรรคมืองค์ 8) กับความเป็นไปตามกฎแห่งธรรมชาติ ธรรมตามากขึ้น (ไตรลักษณ์) ด้วยความมีจิตใจที่อ่อนโยน เมตตา กรุณา เอื้ออาทร และปรารถนาดีอย่างจริงใจ (พรหมวิหาร) ที่ต้องการจะช่วยเหลือให้สรรพสัตว์พ้นไปจากทุกข์ได้อย่างที่ตนเคยผ่านพ้นมา

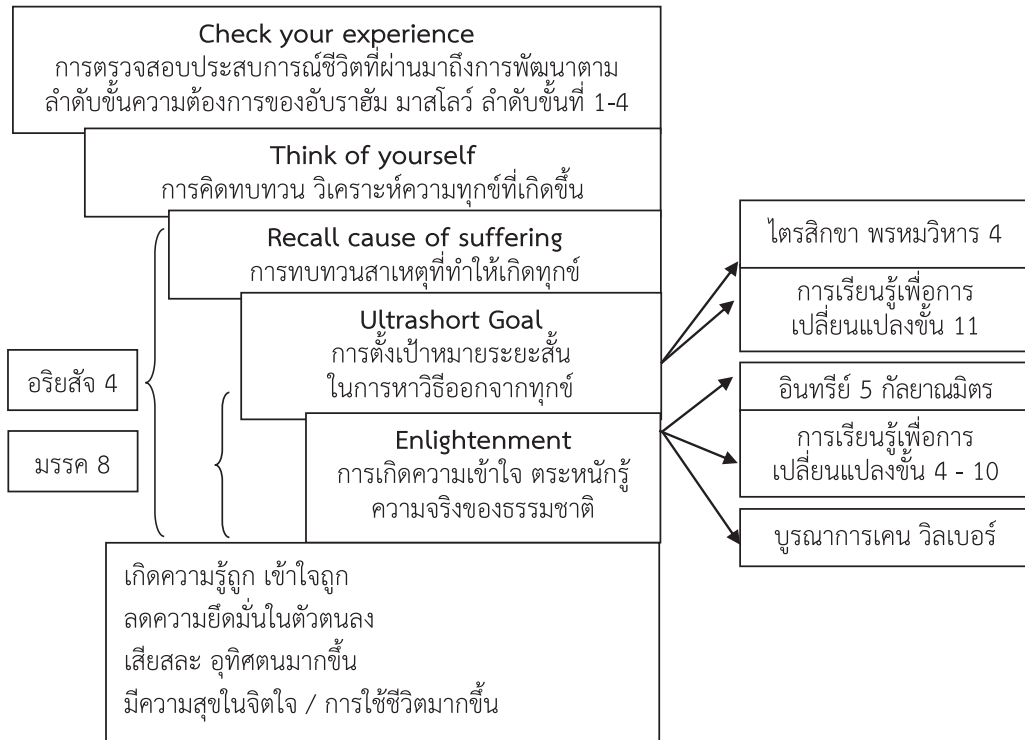
3) การวิเคราะห์รูปแบบใหม่บนประสบการณ์เดิมของบุคคลต้นแบบ (รูปแบบใหม่) พบว่า แม้ทุกท่านจะมีความแตกต่างกันในหลายประเด็นก็ตาม แต่ด้วยความมีพื้นฐานครอบครัวและพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม (ไตรสิกขา พรหมวิหาร) จึงส่งผลให้ท่านเกิดแรงผลักดันและแรงบันดาลใจในการที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนไปในทิศทางที่ดี ไม่ยอมแพ้ต่อโชคชะตาหรือสิ่งที่ได้กำหนดความเป็นตัวตนของท่าน ด้วยเหตุที่ ทุกท่านต่างล้วนมีความเชื่อมั่น ความศรัทธาในสิ่งที่พระพุทธองค์ได้ทรงดำเนินเป็นแบบอย่างแนวทางที่ดี นั่นคือความเป็นหนึ่งเดียวกันบนหนทางแห่งการรู้แจ้ง การหลุดพ้นจากพันธนาการของวงแห่งกาย หรือการยึดมั่นถือมั่นในตัวตนของตน การเสียสละ เอื้อเฟื้อต่อสังคม การลดการคิดถึงความสุขสบายส่วนตนลง แล้วเปลี่ยนเป็นคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวมมากขึ้นตามหนทางแห่งพุทธะ ตามที่แสดงในภาพที่ 2 แบบจำลองภาพรวมกระบวนการสร้างความหมายใหม่บนประสบการณ์เดิมของบุคคลต้นแบบ ดังนี้

ภาพที่ 2 แบบจำลองภาพรวมกระบวนการสร้างความหมายใหม่บนประสบการณ์เดิมของบุคคลต้นแบบ

การเริ่มต้นของการเกิดกระบวนการสร้างความหมายใหม่ของท่านนั้น เกิดขึ้นจากความทุกข์หรือความไม่สบายกาย ความไม่สบายใจ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากการไม่ได้รับการตอบสนองความต้องการในสิ่งที่ปรารถนาอย่างครบถ้วน ความรู้สึกที่เกิดจากความคาดหวังของตนต่อสิ่งรอบข้างแล้วไม่ได้รับการตอบสนองตามที่ตนคาดหวัง หรือความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากความหวาดกลัว หวาดระแวง ความลี้เลสงสัย รวมถึงความต้องการเติมเต็มความปรารถนาบางอย่างภายในใจให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น คือความต้องการหลุดพ้นไปจากสภาพที่เป็นอยู่ ณ ปัจจุบันของแต่ละท่าน กล่าวคือ แต่ละท่านต่างล้วนต้องการลดละความยึดมั่นถือมั่นในตัวตนลง ลดการคิดถึงประโยชน์ส่วนตน และคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก ซึ่งหากจะเทียบเคียงความทุกข์ในอริยสัจ กับทฤษฎีตะวันตกแล้วอาจจะพบจะใกล้เคียงกับทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของอับราฮัม มาสโลว์ ซึ่งกล่าวถึง ความทุกข์ที่เกิดขึ้นจากความต้องการในขั้นพื้นฐานของมนุษย์ดังเช่นปัจจัย 4 ซึ่งเมื่อความต้องการในขั้นพื้นฐานได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอหรือเป็นที่พอใจของตนแล้ว ก็เกิดความต้องการได้รับการตอบสนองในลำดับขั้นที่สูงขึ้นต่อไป จนกระทั่งสูงขึ้นสู่ความต้องการได้รับการพัฒนาศักยภาพในตน หรือเป็นความต้องการพัฒนาภายในจิตใจ

นอกจากปัจจัยภายใน คือ ตัวของบุคคลต้นแบบที่มีส่วนสำคัญในการเกิดกระบวนการสร้างความหมายใหม่บนประสบการณ์เดิมแล้ว ยังมีปัจจัยภายนอกที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างให้เกิดกระบวนการดังกล่าว ซึ่งก็คือ การได้มีโอกาสได้พบปะ คบค้าสมาคม และพูดคุย (ปรโตโฆสะ) กับกัลยาณมิตร ซึ่งเมื่อท่านได้พบกับกัลยาณมิตรทั้งที่เป็นบุคคลภายในครอบครัว และบุคคลอื่น รวมถึงการได้สนทนาพูดคุยและได้รับคำแนะนำ ให้คำปรึกษาที่ดี อันเป็นเหตุปัจจัยสำคัญ (อิทัปปัจจยตา) รวมถึงการได้มีการสั่งสมเหตุปัจจัยหรืออิทัปปัจจยตาที่ดีของท่านมา ทำให้ท่านได้พบกับความเห็นที่ถูกต้องหรือการมีสัมมาทิฐิอันเป็นจุดเริ่มต้นในการเดินทางเข้าสู่กระบวนการแห่งมรรคมรรค 8 อันถือเป็นทางสายกลาง ทางสายเอก ทางสายเดียวในการเข้าสู่หนทางแห่งอริยมรรค ซึ่งนำไปสู่การพ้นทุกข์ได้ และเมื่อเกิดความเห็น ถูก ตรงตามหนทางแห่งมรรคมรรค 8 แล้ว ก็จะสามารถส่งผลต่อความมีศรัทธาหรือความเชื่อที่ถูกต้องอันเป็นองค์ประกอบตั้งต้นที่สำคัญในหลักอินทรี 5 และ พละ 5 อันจะนำมาสู่การนำพาให้เกิดกำลังทั้งทางกายและใจ ซึ่งสามารถแสดง ความเชื่อมโยงแบบจำลองการพัฒนาตน C-TRUE Yourself Model กับหลักธรรม แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสร้างความหมายใหม่บนประสบการณ์เดิมของบุคคลต้นแบบ ตามภาพที่ 3

ภาพที่ 3 ความเชื่อมโยงแบบจำลองการพัฒนาตน C-TRUE Yourself Model กับหลักธรรม แนวคิด และ ทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสร้างความหมายใหม่บนประสบการณ์เดิมของบุคคลต้นแบบ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า ถึงแม้ปัจจัยแวดล้อมภายนอกของบุคคลต้นแบบจะมีความแตกต่างกัน แต่ก็ได้หมายความว่า การเรียนรู้และการพัฒนาภายในจิตใจของแต่ละท่านจะต้องแตกต่างกันตามปัจจัยแวดล้อมภายนอก กล่าวคือ การเรียนรู้และการพัฒนาจิตใจของแต่ละท่านนั้นต่างล้วนขึ้นอยู่ที่จิตใจเป็นสำคัญ (Interview) เนื่องจาก จิตใจเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการเริ่มต้นที่จะส่งผลกระทบต่อระบบความคิด ทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม อันจะส่งผลต่อการกระทำและคำพูดของบุคคลผู้นั้น นอกจากนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอรูปแบบจำลองกระบวนการสร้างความหมายใหม่บนประสบการณ์เดิมของบุคคลต้นแบบในสังคมไทยแล้ว ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แบบจำลองการพัฒนาตนด้วยรูปแบบ “C-TRUE Yourself Model” โดยได้นำทฤษฎีลำดับชั้นความต้องการของ อับราฮัม มาสโลว์ ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงของแจ๊ค เมซีโรว์ ทฤษฎีบูรณาการของ เคน วิลเบอร์ และการเปลี่ยนแปลงตามแนวปรากฏการณ์วิทยา นอกจากนี้ การจะนำมาประยุกต์ใช้สำหรับการนำพาตนให้เกิดกระบวนการเปลี่ยนแปลงของบุคคลทั่วไปได้นั้น จะต้องอาศัยหลักธรรมที่สำคัญ

ด้วยการนำพาตนเองให้อยู่ในกลุ่มบุคคลที่เป็นกัลยาณมิตร เพื่อการได้รับฟังและสนทนาที่เป็นปรโตโมสะ ด้วยการเป็นเหตุปัจจัย แห่งอิทัปปัจจยตา ของการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดี ประกอบกับการมีความศรัทธา หรือความเชื่อมั่นด้วยการตั้งต้นแห่งศรัทธาด้วยสัมมาทิฐิ ตามหลักเริ่มต้นของมรรคมงคล 8 เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง ตามหลักอริยสัจ 4 และเมื่อพบหนทางที่จะนำพาตนออกจากความทุกข์แล้ว ก็ต้องหมั่นฝึกฝนปฏิบัติตน ตามหลักแห่งอินทรี 5 – พละ 5 ทั้งนี้ การเปลี่ยนแปลงของแต่ละบุคคลขึ้นอยู่กับ การรับรู้ เข้าใจ และเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของแต่ละบุคคล

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

การพัฒนาตนตามรูปแบบของ “C-TRUE Yourself Model” ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้ (1) การตรวจสอบ ทบทวนประสบการณ์ชีวิตที่ผ่านมาของตน (Check your experience) ว่าได้รับการตอบสนองตามทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของ อับราฮัม มาสโลว์ ในลำดับขั้นที่ 1-4 ว่าเป็นอย่างไร (2) การคิด ทบทวน วิเคราะห์ความทุกข์ที่เกิดขึ้นของตน (Think of yourself) ว่ามีความทุกข์ หรือความไม่สบายกาย ไม่สบายใจหรือไม่ อย่างไรบ้าง (3) การระลึก ทบทวนถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดทุกข์ (Recall cause of suffering) ว่ามีสาเหตุมาจากสิ่งใด (4) การหาวิธีออกจากทุกข์ที่เหมาะสมด้วยการตั้งเป้าหมายในระยะสั้น (Ultrashort goal) โดยการนำหลักธรรมทางพุทธศาสนาเพื่อประกอบการดำเนินการเพื่อไปถึงเป้าหมายของการออกจากทุกข์ และ (5) การเกิดความเข้าใจ การตระหนักรู้ความจริงของธรรมชาติ (Enlightenment) ถึงการเกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับไปตามกฎแห่งไตรลักษณ์ ซึ่งเป็นเหตุให้ความรู้สึกยึดมั่นถือมั่นในตนเองก็จะค่อยๆ เบาลางจางคลายลง และทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมมากขึ้น ทำให้มีความสุขในจิตใจและในชีวิตเพิ่มมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอให้ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป โดยการนำแบบจำลองการพัฒนาตน C-TRUE Yourself Model ดังกล่าว ไปทดลองใช้เพื่อพัฒนาตนเอง หรือนำไปประยุกต์ใช้เพื่อจัดแนวทางการพัฒนาฝึกอบรมทรัพยากรบุคคลให้เป็นผู้ที่มีความเข้าใจที่ถูกต้อง ตรงตามหลักธรรมคำสอนของพระพุทธองค์ เพื่อนำไปสู่ความสามารถในการลดละความยึดมั่นในตัวตนลง เสียสละ อุทิศตนเพื่อส่วนรวมมากขึ้น อันจะนำไปสู่ความสุขภายในจิตใจและการดำเนินชีวิตที่เพิ่มมากขึ้น

References

- Applebaum M.H. (2011). Amedeo Giorgi and Psychology as a Human Science Neuro *Quatology*, 9(3), 521.
- Art-ong Jumsai Na Ayudhya. (2014). *Interview*. Sathyasai School. February 13.
- Ken Wilber. (2000). *Integral Psychology : Consciousness, Spirit, Psychology, Therapy*. London: Shambhala.
- Prapapornpipat, K. (2000). Human Development : A Comparative Perspective between Abraham Maslow with The Dhammapitaka. *Journal of Buddhist Studies*. 7(3), 48.
- Mansumittrchai, P. Mercy Message : A Path to Peach. *Journal of MCU Peace Studies*, 3(2), 162-175.
- Mezirow, J. (2003). Transformative learning as discourse. *Journal of Transformative Education*, 1(1), 31.
- Phra Chutchawan Chutintharo (2013). The New HR Management and Development of Human Resources in Buddhist. *Journal of Nakhon Ratchasima*. 7(2), 72.
- Phra Kuprasong Sanyato. (2013). *A Study of the Important Thinking According to the Attitude of Buddhism and Psychological Law of Attraction*. Master of Arts (Buddhist Studies). Graduate School Mahachulalongkorntajavidyalaya University.
- Pengian, P. (2014). *Interview*. A former professor of Humanities. Chiang Mai University. September 2.
- Ronnarong. P. (2014). *Interview*. August 17.
- Tantisiriwat, S. (2005). *Intelligence on the white road, Dr. Art-ong Jumsai Na Ayudhya*. Bangkok: Freemind.
- PhraBrahmagunabhorn. (P.A. Payutto). (2012). *If you know about Buddhism, you will be happy*. (40th ed.). Bangkok: Pimsuay.
- Sucaromana, A, (2016). Resilience Quotient : RQ. *Journal of MCU Peace Studies*, 4(1), 209-200.